

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. Eugeniu Carada, nr. 3, Sector 3, București

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
SECRETAR GENERAL
Nr. 67/302 07 08. 05. 2012

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

SG
Plesu

Str. Eugeniu Carada, nr. 3, Sector 3, București

A.S.T

Dr. B.P.

PARLAMENTUL ROMÂNIEI
CAMERA DEPUTAȚILOR
PREȘEDINTE
Intrare Nr. 1/695/07
20 Luna 05 Ziua 04

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 4589/2 MAI 2012

În îndeplinirea atribuțiilor prevăzute de art. 59 din Constituția României și art. 26 alin. (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului a întocmit un **Raport special privind sancțiunile aplicate conducătorilor de vehicule, în baza Ordonanței Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România, cu modificările și completările ulterioare**, pe care îl înaintez alăturat.

Supun atenției dumneavoastră acest raport, cu rugămintea de a aprecia asupra măsurilor ce se impun, referitor la situația descrisă.

cu respectul considerat.

Avocatul Poporului,

Prof. univ. dr. Gheorghe Iancu

Prof. univ. dr. Gheorghe Iancu

București, 27 aprilie 2012

Doamnei Roberta Alma Anastase
Președinte al Camerei Deputaților

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. Eugeniu Carada , nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE Nr. 4.5.8.9..... / 2. MAI. 2012

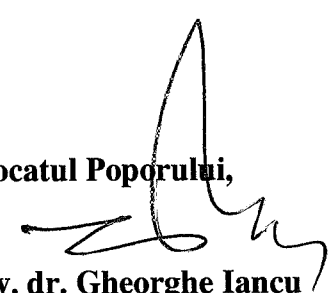
Stimată Doamnă Președintă,

În îndeplinirea atribuțiilor prevăzute de art. 59 din Constituția României și art. 26 alin. (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului a întocmit un ***Raport special privind sancțiunile aplicate conducătorilor de vehicule, în baza Ordonanței Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România, cu modificările și completările ulterioare***, pe care îl înaintăm alăturat.

Supunem atenției dumneavoastră acest raport, cu rugămintea de a aprecia asupra măsurilor ce se impun, referitor la situația descrisă.

Cu deosebită stimă și respect.

Avocatul Poporului,

Prof. univ. dr. Gheorghe Iancu

București, 27 aprilie 2012

Doamnei Roberta Alma Anastase
Președinte al Camerei Deputaților

Avizez favorabil/nu avizez, Valer Dorneanu, Adjunct al Avocatului Poporului
Redactat, Magda Ștefănescu, consilier

În temeiul art. 59 din Constituție și a art. 26 alin. (2) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Avocatul Poporului a întocmit prezentul

Raport special

privind sancțiunile aplicate conducătorilor de vehicule, în baza Ordonanței Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România, cu modificările și completările ulterioare.

CUPRINS

Capitolul I. Considerații generale.....	1
Capitolul II. Cadrul legislativ aplicabil în domeniu.....	2
Capitolul III. Constatarea și sancționarea faptei de a circula fără a deține rovinietă valabilă.....	4
Capitolul IV. Disfuncționalități privind aplicarea prevederilor legale în materie, rezultate din petițiile adresate instituției Avocatul Poporului	
Secțiunea 1. Semnarea electronică a proceselor-verbale	
 contravenționale.....	7
Secțiunea 2. Quantumul amenzilor contravenționale aplicate și al tarifelor de	
 despăgubire percepute în cazul faptei de a circula fără a deține rovinietă	
 valabilă.....	9
Secțiunea 3. Data comunicării proceselor-verbale contravenționale.....	13
Secțiunea 4. Alte cazuri individuale.....	15
Capitolul V. Efectele aplicării unor prevederi lacunare ale actelor normative în	
 materie	18
Capitolul VI. Propuneri.....	28

Capitolul I

Considerații generale

Instituția Avocatul Poporului a fost sesizată de mai mulți petiționari care au contestat sancțiunile contravenționale aplicate pentru neachitarea tarifului de utilizare a rețelei de drumuri naționale din România (rovinieta), contravenții constatate cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate.

Potrivit art. 8 alin. (1), (3) și (6) din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România, cu modificările și completările ulterioare, fapta de a circula fără a deține rovinieta valabilă constituie contravenție și se sancționează cu amendă. Contravenientul are obligația de a achita, pe lângă amenda contravențională, o sumă percepută cu titlu de tarif de despăgubire, în funcție de tipul vehiculului folosit fără a deține rovinieta valabilă, reținându-i-se certificatul de înmatriculare al vehiculului până la prezentarea dovezii de achitare a tarifului de despăgubire.

Sumele încasate în urma aplicării tarifelor de utilizare se constituie venit la dispoziția Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România-S.A. și sunt utilizate în exclusivitate pentru finanțarea lucrărilor de construcție, modernizare, întreținere și reparație a drumurilor naționale, precum și pentru garantarea și rambursarea creditelor externe și interne contractate în acest scop, inclusiv pentru plăți în numele autorității publice contractante, ca urmare a obligațiilor asumate în cadrul contractelor de parteneriat public-privat în sectorul drumurilor naționale și autostrăzilor.

Constatarea contravențiilor se poate face și cu ajutorul unor mijloace tehnice omologate amplasate pe rețeaua de drumuri naționale din România, consemnându-se aceasta în procesul-verbal de constatare a contravenției. În acest caz, procesul-verbal de constatare a contravenției se poate încheia **și în lipsa contravenientului, după identificarea acestuia pe baza datelor furnizate de Ministerul Administrației și Internelor-Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor sau a conducătorului auto, în cazul utilizatorilor străini.**

Fiind pe deplin de acord cu sancționarea încălcării legii, apreciem că dispozițiile legale referitoare la constatarea contravențiilor prin intermediul mijloacelor tehnice omologate și sancționarea deținătorilor de vehicule care circulă fără a deține rovinieta valabilă, trebuie corelate cu măsuri de natură să asigure acestora protecția adecvată împotriva arbitrariului autorității publice.

Prezentul Raport special are scopul de a prezenta prevederile legale în materie, de natură să afecteze unele drepturi ale cetățenilor și propune, totodată, crearea unui cadru legislativ clar și previzibil, care să conțină garanții adecvate și suficiente pentru a proteja cetățenii împotriva unor eventuale abuzuri din partea autorităților publice.

În acest context, au fost avute în vedere prevederile art. 18 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, potrivit cărora restricțiile care sunt aduse drepturilor și libertăților nu pot fi aplicate decât în scopul pentru care ele au fost prevăzute, precum și prevederile art. 53 din Constituție, referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți.

Capitolul II

Cadrul legislativ aplicabil în domeniu

- Directiva Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene nr. 62/1999/CE din 17 iunie 1999 cu privire la taxarea vehiculelor de transport marfă pentru utilizarea anumitor infrastructuri, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene nr. L187/42 din 20 iulie 1999;

- **Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 82 din 1 februarie 2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 424/2002;**

- Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 410 din 25 iulie 2001, cu modificările și completările ulterioare;

- Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 670 din data de 3 august 2006, cu modificările și completările ulterioare;

- Convenția pentru protejarea persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, ratificată prin Legea nr. 682/2001, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 830 din 21 decembrie 2001;

- Directiva Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene nr. 93/1999/CE din 13 decembrie 1999 privind cadrul comunitar pentru semnăturile electronice, publicată în Jurnalul Oficial al Comunității Europene nr. L 13 din 19 ianuarie 2000;

- Legea nr. 455/2001 privind semnătura electronică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 429 din 31 iulie 2001;

- Legea nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 790 din 12 decembrie 2001, cu modificările și completările ulterioare;

- **Ordinul nr. 769/2010 al ministrului transporturilor și infrastructurii privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicarea tarifului de utilizare a rețelei de drumuri naționale din România, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 670 din 1 octombrie 2010;**

- **Ordinul nr. 781/2004 al ministrului transporturilor, construcțiilor și turismului privind constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute la art. 8 din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 privind introducerea tarifului de utilizare a rețelei de drumuri naționale din România, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 424/2002, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 414 din 10 mai 2004;**

- Hotărârea Guvernului nr. 1259/2001 privind aprobarea Normelor tehnice și metodologice pentru aplicarea Legii nr. 455/2001 privind semnătura electronică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 847 din 28 decembrie 2001;

- Hotărârea Guvernului nr. 1391/2006 de aprobare a Regulamentului de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 876 din 26 octombrie 2006 .

Capitolul III

Constatarea și sancționarea faptei de a circula fără a deține rovinieta valabilă

Conform art. 1 alin. (1) lit. j) și alin. (1)¹ lit. c) din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002, cu modificările și completările ulterioare, rovinieta reprezintă documentul sau înregistrarea în format electronic care atestă achitarea tarifului de utilizare a rețelei de drumuri naționale din România, iar rovinieta valabilă este rovinieta electronică ce atestă existența în baza de date SIEGMCR a informațiilor privind achitarea tarifului de utilizare pentru vehicule.

Potrivit art. 8 alin (1) din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002, fapta de a circula fără a deține rovinieta valabilă constituie contravenție și se sancționează cu amendă. Quantumul amenzii contravenționale aplicabil utilizatorilor în cazul lipsei rovinietei valabile este cuprins între 250-500 lei. Contravenientul are obligația de a achita, potrivit art. 8 alin. (3) din același act normativ, pe lângă amenda contravențională, cu titlu de tarif de despăgubire, în funcție de vehiculul folosit fără a deține rovinieta valabilă, sumele stabilite potrivit anexei nr. 4, respectiv 28 de Euro pentru autoturisme.

Odată cu aplicarea amenzii contravenționale, utilizatorilor români care folosesc rețeaua de drumuri naționale din România fără a achita rovinieta valabilă li se reține, conform art. 8 alin. (6) din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002, certificatul de înmatriculare al vehiculului până la prezentarea dovezii de achitare a tarifului de despăgubire.

Din analiza proceselor-verbale contravenționale transmise de petenții care au sesizat instituția Avocatul Poporului rezultă că:

- procesele-verbale contravenționale sunt emise de Centrul de Studii Tehnice Rutiere și Informatică (CESTRIN) din cadrul C.N.A.D.N.R.-S.A.;
- agenții constataitori, angajați ai C.N.A.D.N.R. S.A.-CESTRIN constată contravențiile;
- proba săvârșirii contravențiilor se face cu fotografii;
- procesele-verbale contravenționale menționează că sunt încheiate în lipsa contravenientului sau martorilor, întrucât constatarea contravenției a fost efectuată cu ajutorul mijloacelor tehnice ale sistemului informatic de emisie, gestiune, monitorizare și control a rovinietei SIEGMCR;
- procesele-verbale contravenționale menționează numele agenților constataitori, nu sunt semnate olograf, însă poartă mențiunea „Acest document a fost generat și semnat electronic conform prevederilor Legii nr. 455/2001 și a HG nr.1259/2001 de către X cu certificatul nr. Y din data de Z , emis de Certsign SA-furnizor de servicii de certificare acreditate conform legii”

SIEGMCR reprezintă sistemul informatic de emitere, gestiune, monitorizare și control al rovinietei-sistem informatic ce permite achitarea tarifului de utilizare prin mijloace informatice, gestiunea datelor privind vehiculele cu drept de utilizare, monitorizarea și controlul achitării tarifului de utilizare.

Achitarea tarifului de utilizare, emiterea rovinietei și controlul acestuia se realizează prin intermediul SIEGMCR, deținut în condițiile legii de Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România-S.A. (C.N.A.D.N.R.-S.A.), societate comercială pe acțiuni, cu capital integral de stat, care funcționează sub autoritatea Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, pe bază de gestiune economică și autonomie financiară.

SIEGMCR permite achitarea tarifului de utilizare și emiterea rovinietei, atât prin intermediul terminalelor puse la dispoziția distribuitorilor de către aceasta, cât și prin intermediul unui portal securizat web, dedicat. Distribuitorii sunt cei care încasează tariful de utilizare a rețelei de drumuri naționale din România și care eliberează rovinietele, respectiv: C.N.A.D.N.R.-S.A., prin direcțiile regionale de drumuri și poduri, secțiile de drumuri naționale, agențiile de control și încasare, precum și alte subunități înființate conform legii; persoane juridice cu care C.N.A.D.N.R. - S.A. a încheiat convenții în acest scop.

Potrivit art. 9 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002, **constatarea contravențiilor** rezultate din neplata rovinietei și **aplicarea sancțiunilor** se realizează de: **a)** personalul împuternicit din cadrul Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România-S.A.; **b)** personalul împuternicit de Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, în numele Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România-S.A, respectiv personalul cu atribuții de control din cadrul Autorității Rutiere Române (ARR); **c)** poliția rutieră, în situația când efectuează controlul existenței rovinietei valabile, fără personalul anterior menționat (a) și b); **d)** personalul poliției de frontieră care își desfășoară activitatea în punctele de control pentru trecerea frontierei de stat a României, împreună cu personalul împuternicit al Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România-S.A.

Constatarea contravențiilor se poate face, **potrivit art. 9 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 și cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate** amplasate pe rețeaua de drumuri naționale din România, consemnându-se aceasta în procesul-verbal de constatare a contravenției.

Mijloacele tehnice omologate, parte a SIEGMCR pot fi **terminale de interogare a bazei de date a SIEGMCR sau dispozitive omologate amplasate pe rețeaua de drumuri naționale din România**, care pot fi fixe sau mobile și au rolul de a identifica, în regim static sau dinamic, numărul de înmatriculare al vehiculului în vederea interogării bazei de date a SIEGMCR cu privire la achitarea corespunzătoare a tarifului de utilizare pentru vehiculul identificat.

În cazul contravențiilor constatate prin intermediul mijloacelor tehnice omologate, procesul-verbal de constatare a contravenției se poate încheia și în lipsa contravenientului, după identificarea acestuia pe baza datelor furnizate de Ministerul Administrației și Internelor-Direcția

Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor sau a conducătorului auto, în cazul utilizatorilor străini.

Datele furnizate de **Ministerul Administrației și Internelor-Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor** sunt: **a)** în cazul utilizatorilor persoane fizice: numele și prenumele; datele personale din actul de identitate, inclusiv codul numeric personal; **b)** în cazul utilizatorilor persoane juridice: denumirea; sediul; codul de înregistrare fiscală; numărul de ordine la registrul comerțului. Odată cu aplicarea sancțiunii contravenționale, personalul care constată sancțiunile face mențiunea în procesul-verbal de constatare a contravenției și despre contravaloarea tarifului de despăgubire calculat în funcție de tipul vehiculului.

Potrivit art. 11 alin. (11) și (12) din Normele metodologice pentru aplicarea tarifului de utilizare a rețelei de drumuri naționale din România, în situația în care **prin terminalele de interogare nu se poate interoga baza de date a SIEGMCR cu privire la achitarea corespunzătoare a tarifului de utilizare pentru un anumit vehicul, agentul constatatator va realiza o fotografie a vehiculului și va întocmi un proces-verbal de constatare în care se menționează locul, data, ora efectuării controlului, numărul de înmatriculare al vehiculului și imposibilitatea tehnică de interogare a bazei de date, proces-verbal ce va fi semnat și de conducătorul auto al vehiculului.** În acest caz, la reluarea conexiunii cu baza de date, agentul constatatator va întocmi un proces-verbal de constatare a contravenției, în cazul în care vehiculul nu deținea rovinieta valabilă la data efectuării controlului.

Conform „Notei de informare a utilizatorilor rețelei de drumuri naționale din România”, publicată pe site-ul oficial al Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. „În mare parte, datele dumneavoastră cu caracter personal (respectiv, numărul de înmatriculare al vehiculului și imaginea) sunt prelucrate în cadrul Sistemului Informatic pentru Emiterea, Gestiunea, Monitorizarea și Controlul Rovinietei (sunt preluate automat prin camerele instalate pe drumurile naționale), o parte din acestea fiind preluate informatic din baza de date a Direcției Regim Permise de Conducere și Înmatriculări Vehicule din cadrul Ministerului Administrației și Internelor (respectiv datele necesare la întocmirea procesului-verbal de constatare a contravenției)”.

În concluzie, controlul achitării rovinietei se realizează, prin intermediul:

- **dispozitivelor tehnice omologate** amplasate pe rețeaua de drumuri naționale, care înregistrează numerele de înmatriculare ale vehiculelor ce tranzitează drumurile naționale. În baza acestor înregistrări se verifică și identifică vehiculul în baza de date a SIEGMCR în privința achitării rovinietei. Pentru identificarea deținătorului vehiculului se consultă baza de date a DRPCIV (Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor).

- **terminalelor de interogare,** cu ajutorul cărora agenții constatatatori efectuează controlul în trafic, verificând prin interogarea bazei de date dacă deținătorul acestuia a achitat rovinieta.

Menționăm că, CESTRIN (Centrul de Studii Tehnice Rutiere și Informatică) constituie organismul tehnic al Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România, care deține și colectează toate datele tehnice rezultate din experiența și evoluțiile tehnice actuale, **se ocupă de înregistrarea, stocarea și procesarea acestora în baza de date specifice, ce alcătuiesc suportul Sistemului Informatic și Informațional al C.N.A.D.N.R. S.A.**

Contravențiilor constatate prin intermediul mijloacelor tehnice omologate le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor.

Capitolul IV

Disfuncționalități privind aplicarea prevederilor legale în materie rezultate din petițiile adresate instituției Avocatul Poporului

Instituția Avocatul Poporului a fost sesizată de mai mulți petenți care contestau procesele-verbale contravenționale încheiate, invocând: lipsa semnăturii olografe a agentului constator; cuantumul amenzilor contravenționale aplicate și al tarifelor de despăgubire percepute în cazul faptelor de a circula fără a deține rovinieta valabilă; data comunicării proceselor-verbale contravenționale; întocmirea proceselor-verbale contravenționale pentru neplata rovinietei pentru foștii proprietari de vehicule; deficiențe în îndeplinirea procedurii de comunicare a proceselor-verbale contravenționale; mențiuni greșite în privința numărului de înmatriculare, cu prilejul achiziționării rovinietei; imposibilitatea achiziționării rovinietei pentru o zi.

Secțiunea 1

Semnarea electronică a proceselor-verbale contravenționale

Unii petenți au sesizat instituția Avocatul Poporului contestând procesele-verbale de contravenție, motivat de faptul că acestea nu poartă semnătura olografă a agentului constator.

Potrivit Legii nr. 455/2001 privind semnătura electronică:

- „**înscris în formă electronică** reprezintă o colecție de date în formă electronică între care există relații logice și funcționale și care redau litere, cifre sau orice alte caractere cu semnificație inteligibilă, **destinate a fi citite prin intermediul unui program informatic sau al altui procedeu similar**”, respectiv „Semnătura electronică reprezintă date în formă electronică, care sunt atașate sau logic asociate cu **alte date în formă electronică** și care servesc ca metodă de identificare” (art. 4 pct. 2 și 3 din actul normativ menționat).

Din examinarea dispozițiilor Legii nr. 455/2001 rezultă că un înscris în format electronic purtând o semnătură electronică extinsă este asimilat în sistem electronic unui înscris sub semnătură privată, însă **acesta este destinat folosirii strict în sistemul electronic.**

Prin urmare, semnătura electronică este specifică **înscrisurilor generate și utilizate în sistem electronic**, fapt enunțat încă din art. 1 din Legea nr. 455/2001 privind semnătura electronică, potrivit căruia „Prezenta lege stabilește regimul juridic al **semnăturii electronice și al înscrisurilor în forma electronică**, precum și condițiile furnizării de servicii de certificare a semnăturilor electronice”.

Cât privește contravențiile prevăzute de art. 8 din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002, privind fapta de a circula fără a deține rovineta valabilă, care pot fi constatate și prin mijloace tehnice omologate, acestora le sunt aplicabile dispozițiile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, act normativ care obligă la semnarea proceselor-verbale contravenționale sub sancțiunea nulității absolute.

În acest sens, art. 17 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 prevede că: “Lipsa mențiunilor privind numele, prenumele și calitatea agentului constator, numele și prenumele contravenientului, iar în cazul persoanei juridice lipsa denumirii și a sediului acesteia, a faptei săvârșite și a datei comiterii acesteia **sau a semnăturii agentului constator atrage nulitatea procesului-verbal**. Nulitatea se constată și din oficiu”.

Or, procesele-verbale contravenționale emise în temeiul Ordonanței Guvernului nr. 15/2002 sunt generate și semnate electronic, fiind transmise contravenienților nu prin intermediul unui sistem electronic, ci pe suport de hârtie prin intermediul serviciilor poștale.

Față de această situație, apreciem că, odată ce informațiile sunt create și certificate prin semnătură electronică în mediul electronic, acestea sunt destinate utilizării lor exclusiv în mediul electronic, astfel că este nelegală transpunerea lor pe hârtie pentru a fi transmise către contravenienți.

Mai mult, Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 este anterioară Legii nr. 455/2001, astfel că este de la sine înțeles că prevederile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 nu se referă la semnarea electronică a proceselor-verbale contravenționale de către agenții constatori.

Secțiunea 2

Cuantumul amenzilor contravenționale aplicate și al tarifelor de despăgubire percepute în cazul faptei de a circula fără a deține rovinieta valabilă

O serie de petenți au sesizat instituției Avocatul Poporului faptul că au primit mai multe procese-verbale de constatare a contravenției pentru aceeași faptă, constând în neachitarea rovinietei. În acest sens:

- un petent menționa că primise 4 procese-verbale contravenționale, astfel că „a fost obligat ca în termen de o lună să plătească amenzi de 1000 lei”, pensia sa fiind de 900 lei;

- un petent sesiza faptul că în intervalul 7.08.2011-30.12.2011 a circulat fără a-și achiziționa rovinieta, însă la data de 30 decembrie 2011 a achitat rovinieta valabilă, precum și tariful de utilizare pentru o perioadă de 12 luni, în valoare de 28 de Euro. Cu toate acestea, la data de 20 februarie 2012 a primit trei procese-verbale contravenționale, prin care a fost înștiințat că a circulat pe drumurile publice fără rovinieta valabilă în datele de 14, 17 și 21 august 2011. Petentul aprecia ca fiind „exagerat” să plătească trei tarife de despăgubire, „care fiecare dintre ele echivalează cu valoarea rovinietei pe un an”, în condițiile în care își achiziționase deja o rovinietă valabilă;

- un alt petent sesiza că îi expirase rovinieta în vara anului 2011, primise prima amendă contravențională, iar după „un calcul prematur”/estimativ ar putea plăti 8000 lei;

- într-un alt caz un petent preciza că primise 4 procese-verbale contravenționale (2 pentru luna septembrie 2011 și 2 pentru luna octombrie 2011), unul fiindu-i comunicat în urmă cu o lună, iar celelalte trei într-o singură zi;

- o petentă ne-a sesizat faptul că, la data de 27 ianuarie 2012 a primit un proces-verbal de contravenție pentru că a circulat fără rovinieta valabilă în data de 14 iulie 2011, astfel că a achitat sumele datorate, însă la data de 17 februarie 2012 a primit încă 3 procese-verbale contravenționale, pentru perioada care a urmat datei de 14 iulie 2011, toate contravențiile fiindu-i aduse la cunoștință după 6 luni;

- unii dintre petenți au sesizat C.N.A.D.N.R. S.A. și CESTRIN, însă fie nu au primit răspuns, fie sesizările privind aspectele reclamate le-au fost respinse.

Din spețele prezentate, se desprind două aspecte:

a) în practică, un deținător de vehicul care circulă pe drumurile naționale fără achitarea rovinietei valabile este sancționat contravențional de agenții constataatori ai C.N.A.D.N.R. S.A. cu amenzi multiple și cu tot atâtea tarife de despăgubire, ca urmare a înregistrării lui prin intermediul mijloacelor tehnice ale sistemului informatic de emitere, gestiune, monitorizare și control al rovinietei-SIEGMCR în întreaga perioadă în care nu și-a achitat rovinieta.

În aceste condiții, contravenientului i se întocmesc și transmit atâtea procese-verbale de constatare a contravenției câte contravenții au fost constatate, până la data achitării rovinietei, iar pentru fiecare contravenție este sancționat cu câte o amendă contravențională și plătește câte un tarif de despăgubire.

b) *în jurisprudența instanțelor judecătorești*, fapta de a circula pe drumurile naționale fără a deține rovinietă valabilă este calificată drept o **contravenție continuă**, iar data săvârșirii acesteia este data încheierii procesului-verbal de contravenție, așa cum rezultă din art. 13 al Ordonanței Guvernului nr. 2/2001. **Astfel, contravenția continuă este descrisă ca o succesiune de fapte contravenționale care dăinuie un timp până la intrarea în legalitate a contravenientului.**

Interpretările diferite privind calificarea și sancționarea contravenției constând în fapta de a circula fără rovinietă valabilă pe drumurile naționale, pe de o parte cea a agenților constatatori, care aplică unui contravenient sancțiuni pentru fiecare dintre faptele contravenționale constatate prin mijloacele tehnice omologate până la achitarea rovinietei, iar pe de altă parte cea a instanțelor judecătorești care califică toate faptele contravenționale săvârșite de un contravenient, până la achitarea rovinietei valabile, ca fiind o contravenție continuă, este generată de lipsa de claritate și precizie a Ordonanței Guvernului nr. 15/2002, care nu reglementează regimul juridic al acestei contravenții.

În acest context, menționăm că, potrivit art. 5 alin. (7) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, pentru una și aceeași contravenție se poate aplica numai o sancțiune contravențională principală și una sau mai multe sancțiuni complementare.

Mai mult, conform art. 13 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 „Contravenția este continuă în situația în care **încălcarea obligației legale durează în timp**”, iar termenul de prescripție al aplicării sancțiunii amenzii contravenționale (6 luni) curge „**de la data constatării faptei**”.

În dreptul românesc, **contravențiile au fost scoase de sub incidența legii penale și au fost supuse unui regim administrativ**. Sub acest aspect, Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale nu se opune tendinței de "dezincriminare" a unor asemenea fapte. În același sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa, a statuat că nimic nu împiedică statele să-și îndeplinească rolul lor de gardieni ai interesului public, prin stabilirea sau menținerea unei distincții între diferitele tipuri de infracțiuni, reținând că, în scopul aplicării prevederilor art. 6 al Convenției, trebuie avute în vedere trei criterii: 1) caracterizarea faptei în dreptul național; 2) natura faptei; 3) natura și gradul de gravitate ale sancțiunii care ar putea fi aplicată persoanei în cauză. În aprecierea acestor criterii, în cauza Öztürk împotriva Germaniei, 1994, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că modul de definire a faptelor prin dreptul intern are o valoare relativă, esențială fiind natura faptei și a sancțiunii. Curtea Europeană consideră ca **pozitivă măsura dezincriminării, în "interesul individului", a unor infracțiuni mai puțin grave și pentru care făptuitorul nu mai răspunde penal, putând chiar să evite procedura judiciară și pe această cale să se elimine supraaglomerarea tribunalelor**. Cu toate acestea, distincția operată de statele europene între crime, delictе și contravenții nu este operantă, întrucât în sensul art. 6 al Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale **toate aceste fapte au caracter penal** și, tocmai de aceea, prevederile sale garantează oricărui "acuzat" dreptul la un proces

echitabil, indiferent de calificarea faptei în dreptul intern. În sensul arătat, Curtea Europeană a Drepturilor Omului s-a pronunțat și în cauza Garyfallou Aebe împotriva Greciei, 1997, în cauza Lauko împotriva Slovaciei, 1998, precum și în cauza Kadubec împotriva Slovaciei, 1998 (Decizia nr. 183/2003 a Curții Constituționale).

Potrivit doctrinei de specialitate, **contravenția continuă** poate fi definită ca fiind acea formă a unității naturale contravenționale care constă în prelungirea în timp a elementului material (acțiunii sau inacțiunii) și a procesului de producere a rezultatului, până la un moment viitor consumării, când activitatea contravențională este oprită datorită unei energii contrare celei care a declanșat activitatea. Contravenția continuă este **una dintre formele unității contravenționale**, care cunoaște o evoluție temporală, datorită extensiei în timp a acțiunii sau inacțiunii ce constituie elementul material al laturii obiective a contravenției.

Identificarea contravenției continue se face diferit, în funcție de împrejurarea dacă elementul material îmbracă forma acțiunii sau a inacțiunii. Contravenția continuă nu se autonomizează în momentul consumativ, deoarece activitatea contravențională se prelungește în timp după momentul consumării până la o altă dată, denumită epuizarea contravenției.

Modul cum se exprimă legiuitorul prin *verbum regens* este criteriul de la care trebuie să se poarte pentru identificarea contravenției continue. În cazul contravențiilor continue al căror element material se prezintă sub forma unei acțiuni, legiuitorul folosește termeni care presupun activități durabile temporale.

Momentul consumativ al contravenției continue are loc la data la care este realizată latura obiectivă a faptei, dar epuizarea acesteia va avea loc la o altă dată, respectiv când dinamica contravențională s-a sfârșit. În cazul contravenției continue, procesul ilicit se oprește în momentul când acțiunea sau inacțiunea ce constituie elementul material a încetat și ultima evoluție a rezultatului s-a finalizat. Actele materiale care prelungesc elementul material al contravenției continue sunt activități de executare a acesteia, care nu pot avea independență juridică. Prelungirea în timp a dinamicii contravenției continue este o trăsătură generală abstractă, deoarece sunt situații când, deși elementul material al contravenției continue este susceptibil de continuitate temporală, acesta se poate totuși realiza în chip instantaneu. Altfel spus, în cadrul faptei continue conduita ilicită și consumarea acesteia se prelungesc în timp. În funcție de criteriul posibilității existenței unor întreruperi ale elementului material, contravențiile continue succesive permit anumite discontinuități determinate de specificul acțiunii sau inacțiunii contravenției (Mihai Adrian Hotca, Regimul juridic al contravențiilor, Comentarii și explicații, ed. 4, Ed.CH BECK, București 2009, pag. 140-144).

Având în vedere definiția contravenției continue, în cazul sancțiunii contravenționale aplicate în cazul neachitării rovinietei, cuantumul sancțiunii aplicate formată din amendă, la care se adaugă un tarif

de despăgubire, depășește gradul de pericol social specific contravenției, iar sancțiunile aplicate cumulat prezintă o severitate suficient de ridicată pentru ca fapta să poată fi calificată ca fiind faptă penală.

Prin urmare, contravenția constând în fapta de a circula fără rovinietă valabilă ridică **problema cuantumului** sumei achitate de contravenient ca urmare a contravenției săvârșite și a penalizărilor percepute sub forma tarifului de despăgubire, în condițiile în care pe lângă fiecare amendă contravențională în parte, se aplică câte un tarif de despăgubire până la intrarea în legalitate a deținătorului de vehicul, prin achitarea rovinietei.

Astfel, potrivit art. 8 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002, contravenientul are obligația de a achita, **pe lângă amenda contravențională (pentru autoturisme un cuantum cuprins între 250-500 lei)**, sumele stabilite potrivit Anexei nr. 4 (pentru autoturisme-28 de Euro), **cu titlu de tarif de despăgubire**, în funcție de tipul vehiculului folosit fără a deține rovinietă valabilă. Menționăm că, potrivit Anexei nr. 1 din actul normativ menționat, nivelul tarifului de utilizare a drumurilor naționale pentru 12 luni este de 28 de Euro.

Mai mult, s-ar putea concluziona că tariful de despăgubire ar putea reprezenta contravaloarea rovinietei pe 12 luni și că odată achitat acest tarif, utilizatorii drumurilor naționale ar avea o rovinietă valabilă. Or, potrivit practicii C.N.A.D.N.R. S.A., se percepe un tarif de despăgubire la fiecare nouă contravenție pe care o constată.

Comparativ cu această situație, potrivit art. 10 alin. (1) și (2) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, dacă aceeași persoană a săvârșit mai multe contravenții, sancțiunea se aplică pentru fiecare contravenție. Când contravențiile au fost constatate prin același proces-verbal, sancțiunile contravenționale **se cumulează** fără a putea depăși dublul maximului amenzii prevăzut pentru **contravenția cea mai gravă** sau, după caz, maximul general stabilit pentru prestarea unei activități în folosul comunității.

Prin urmare, C.N.A.D.N.R. S.A. percepe, în cazul faptei de a circula fără rovinietă valabilă, **pentru fiecare contravenție constatată, atât amenda contravențională, cât și tariful de despăgubire. În aceste condiții, suma achitată de contravenient, care trebuie să plătească tot atâtea amenzi și tarife de despăgubire câte contravenții a săvârșit este excesivă și nu este proporțională cu gradul de pericol social al faptei.**

În plus, în afara amenzii contravenționale aplicate, utilizatorilor români care folosesc rețeaua de drumuri naționale din România fără a achita rovinietă valabilă li se reține certificatul de înmatriculare al vehiculului până la prezentarea dovezii de achitare a tarifului de despăgubire.

Or art. 5 alin. (5) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, cu modificările și completările ulterioare, prevede că sancțiunea stabilită trebuie să fie proporțională cu gradul de pericol social al faptei săvârșite, iar potrivit art. 21 alin. (3), sancțiunea se aplică în limitele prevăzute de actul normativ și trebuie să fie

proporțională cu gradul de pericol social al faptei săvârșite, ținându-se seama de împrejurările în care a fost săvârșită fapta, de modul și mijloacele de săvârșire a acesteia, de scopul urmărit, de urmarea produsă, precum și de circumstanțele personale ale contravenientului și de celelalte date înscrise în procesul-verbal.

Totodată, menționăm că, deși sunt cuprinse în același proces-verbal contravențional, **amenda contravențională** se achită la casieriile autorităților administrației publice locale sau ale altor instituții publice abilitate să administreze bugetele locale, ca venit la bugetul local, în timp ce **contravaloarea tarifului de despăgubire** se achită, în contul C.N.A.D.N.R. S.A., deschis la BCR pe numele Direcțiilor Regionale de Drumuri și Poduri. Documentele care atestă plata amenzii și a tarifului de despăgubire, împreună cu copia înștiințării de plată, se transmit la CESTRIN în termen de 15 zile de la data comunicării procesului-verbal de constatare a contravenției.

Față de cele expuse, apreciem că:

- se impune ca Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 să cuprindă reglementări exprese referitoare la regimul juridic al faptei de a circula fără a deține rovinietă valabilă, mai ales sub aspectul modului de sancționare a contravenției, în sensul încadrării juridice a acesteia în categoria contravențiilor continue sau continuate și a naturii juridice a tarifului de despăgubire;

- sancțiunea contravențională aplicată pentru fiecare din contravențiile constând în fapta de a circula fără a deține rovinietă valabilă, formată din amenda contravențională și tariful de despăgubire este excesivă și disproporțională față de gradul de pericol social al faptei.

Secțiunea 3

Data comunicării proceselor-verbale contravenționale

Un alt aspect sesizat de petenți l-a constituit faptul că au fost sancționați contravențional pentru neplata rovinietei cu mai multe amenzi, însă primele procese-verbale contravenționale le-au fost comunicate doar cu câteva zile (spre exemplu, cu 2-5 zile) înainte de expirarea termenului de prescripție de 6 luni și chiar după 6 luni.

În acest context, un petent sesiza că procesul-verbal contravențional i-a fost întocmit la 6 luni fără 5 zile și i-a fost comunicat prin afișare la 30 de zile de la întocmire, astfel că a fost lipsit de posibilitatea de a achita jumătate din minimul amenzii, pentru că nu a intrat în posesia procesului-verbal în cele 15 zile.

Potrivit dispozițiilor Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor:

“Art. 13 alin. (1 și (2)): Aplicarea sancțiunii amenzii contravenționale se prescrie în termen de 6 luni de la data săvârșirii faptei. În cazul contravențiilor continue termenul prevăzut la alin. (1) curge de

la data constatării faptei. Contravenția este continuă în situația în care încălcarea obligației legale durează în timp”.

“Art. 14 alin. (1): Executarea sancțiunii amenzii contravenționale se prescrie dacă procesul-verbal de constatare a contravenției nu a fost comunicat contravenientului în termen de o lună de la data aplicării sancțiunii.”

“Art. 25 alin (2): Comunicarea se face de către organul care a aplicat sancțiunea, în termen de cel mult o lună de la data aplicării acesteia”.

“Art. 31 alin. (1): Împotriva procesului-verbal de constatare a contravenției și de aplicare a sancțiunii se poate face plângere în termen de 15 zile de la data înmânării sau comunicării acestuia”.

Prin urmare, C.N.A.D.N.R. S.A. poate întocmi procesul-verbal contravențional, și deci aplica sancțiunea contravențională în termen de 6 luni de la data săvârșirii faptei, iar în termen de 1 lună trebuie să comunice procesul-verbal contravențional, în caz contrar intervenind prescripția sancțiunii contravenționale.

Mai mult, procesele-verbale de constatare ale contravențiilor menționează că „Dovada săvârșirii contravenției se găsește la sediul CESTRIN, specificat în antet, **pe termen de 6 luni de la data constatării contravenției**, conform termenului de prescripție a faptei, în baza Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare, și va fi pusă la dispoziția instanței, în urma unei solicitări în acest sens a acesteia, în cazul contestării procesului-verbal contravențional”.

Or, comunicarea către contravenient a procesului-verbal contravențional cu doar câteva zile înainte de expirarea termenului de prescripție, îngreuează acestuia dreptul de acces la justiție, iar în situația introducerii totuși în termen a acțiunii în justiție, determină imposibilitatea prezentării în fața instanței de judecată de către C.N.A.D.N.R. SA a unui important mijloc de probă, respectiv fotografia efectuată vehiculului, în condițiile în care aceasta poate fi păstrată numai 6 luni de la data constatării contravenției, iar plângerea se poate judeca după scurgerea celor 6 luni.

Cât privește termenul de păstrare a fotografiei realizate ca urmare a constatării contravenției prin intermediul mijloacelor tehnice omologate, Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 nu conține dispoziții exprese privind administrarea probei sau termenul de păstrare a acesteia.

Deși procesele-verbale contravenționale beneficiază de prezumția de legalitate, pentru soluționarea plângerilor, procesele-verbale contravenționale trebuie să aibă la bază mijloacele de probă referitoare la

săvârșirea faptei, astfel că simplele mențiuni ale agentului constatator inserate în actul sancționator nu pot constitui singurul temei pentru aplicarea sancțiunii în absența altor mijloace de probă.

Prin urmare, apreciem că se impune ca în cuprinsul Ordonanței Guvernului nr. 15/2002 să se prevadă termenul de păstrare al fotografiilor, ce constituie probe în soluționarea plângerilor contravenționale.

Cu titlu de exemplu, menționăm că potrivit art. 181 din Regulamentul de aplicare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, în situația contravențiilor constatate cu ajutorul unui mijloc certificat sau unui mijloc tehnic omologat și verificat metrologic, polițistul rutier încheie un proces-verbal de constatare a contravenției, al cărui model este prezentat în anexa nr. 1D și în cadrul căruia se menționează că „Înregistrarea se păstrează la sediul unității 6 luni de la data constatării contravenției”

Secțiunea 4

Alte cazuri individuale

►Întocmirea proceselor-verbale contravenționale pentru neplata rovinietei pentru foștii proprietari de vehicule

Unii petenți au sesizat instituția Avocatul Poporului în privința proceselor-verbale contravenționale primite pentru neplata rovinietei pentru vehicule pe care le-au vândut în baza unor contracte de vânzare-cumpărare. Spre exemplu, un petiționar menționa că a radiat autoturismul cu „proces-verbal de scoatere din evidență mijloace de transport” la Direcția Impozite și Taxe Locale din cadrul Consiliului local, și totuși, în evidențele poliției a apărut ca proprietar, deoarece cumpărătorul nu și-a înmatriculat autoturismul pe numele său. În acest sens, petentul menționa că: potrivit legii, vânzătorul nu este obligat să solicite radierea autoturismului de la poliție, fapt ce se realizează automat în momentul înmatriculării pe numele noului proprietar; CESTRIN din cadrul C.N.A.D.N.R. SA ar trebui să verifice și baza informatică a Direcțiilor Impozite și Taxe Locale.

Conform art. 11 alin. (4) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, cu modificările și completările ulterioare, în cazul transmiterii dreptului de proprietate asupra unui vehicul, **datele noului proprietar se înscriu în evidențele autorităților competente simultan cu menționarea încetării calității de titular al înmatriculării a fostului proprietar.** Pentru realizarea acestei operațiuni și emiterea unui nou certificat de înmatriculare, **noul proprietar este obligat să solicite autorității competente transcrierea transmiterii dreptului de proprietate, în termen de 30 de zile de la data dobândirii dreptului de proprietate asupra vehiculului.**

Potrivit art. 17 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002, **radierea** din evidență a vehiculelor înregistrate, la trecerea acestora în proprietatea altei persoane, se face de către autoritatea care a efectuat înregistrarea, **la cererea proprietarului în condițiile legii**.

Menționăm că, autoritățile competente pentru înmatricularea și radierea vehiculelor sunt serviciile publice comunitare regim permise de conducere și înmatriculare a vehiculelor, sub coordonarea Direcției Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor.

În cazul prezentat, rezultă că nici cumpărătorul în calitate de nou proprietar al vehiculului nu procedase la înmatricularea acestuia și nici vânzătorul (vechiul proprietar) nu solicitase radierea lui, astfel că numai organul fiscal era cel care operase ieșirea bunului din patrimoniul proprietarului.

Față de speța prezentată, apreciem că organele fiscale din cadrul autorităților publice locale ca operatori de date personale, pot fi consultate în vederea certificării ieșirii (radierii) autoturismelor din proprietatea persoanelor, în situația constatării unor contravenții cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate.

Mai mult, potrivit Notei de informare a utilizatorilor rețelei de drumuri naționale din România, publicată pe site-ul oficial al C.N.A.D.N.R. S.A., aceasta prelucrează în afara datelor personale și date privind bunurile deținute.

Ca atare, având în vedere că C.N.A.D.N.R. S.A. prelucrează și date referitoare la bunurile deținute de utilizatorii de autoturisme, pentru identificarea situațiilor în care autoturismele au ieșit din proprietatea unor persoane, ar fi justificat ca, înainte de emiterea proceselor-verbale contravenționale, agenții constatatori din cadrul CESTRIN-C.N.A.D.N.R. S.A. să fie obligați să consulte și baza de date a organelor fiscale, bineînțeles în temeiul unei prevederi exprese cuprinse în Ordonanța Guvernului nr. 15/2002.

► **deficiențe în îndeplinirea procedurii de comunicare a proceselor-verbale contravenționale**

Un petent a sesizat instituția Avocatul Poporului relatând că procesul-verbal de contravenție ce i-a fost întocmit pentru neplata rovinietei i-a fost trimis pe o altă adresă decât cea de domiciliu din cartea de identitate. Astfel, petentul menționa că a aflat despre amenda contravențională în momentul când a primit copia documentului de înființare a popririi, ca urmare a declanșării procedurii executării silite rezultate din neachitarea unor amenzi contravenționale pentru neplata rovinietei, or comunicarea trebuia făcută la adresa de domiciliului, în termen de maxim 6 luni.

Potrivit art. 26 alin. (3) și art. 27 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, în cazul în care contravenientul nu este prezent sau, deși este prezent, refuză să semneze procesul-verbal, comunicarea acestuia, precum și a înștiințării de plată se face de către agentul constatator în termen de cel mult o lună de la data încheierii. Comunicarea procesului-verbal și a înștiințării de plată se face prin poștă, cu aviz de

primire sau prin afişare **la domiciliu** sau la sediul contravenientului. Operaţiunea de afişare se consemnează într-un proces-verbal semnat de cel puţin un martor.

În situaţia în care contravenientul a fost sancţionat în temeiul Ordonanţei Guvernului nr. 15/2002, în procesul-verbal de constatare a contravenţiei, acesta este înştiinţat că poate ataca procesul-verbal în termen de 15 zile de la data comunicării, în caz contrar devenind titlu executoriu.

Prin urmare, Ordonanţa Guvernului nr. 2/2001 reglementează modalităţile tehnice de realizare a comunicării procesului-verbal contravenţional, comunicarea prin poştă, cu aviz de primire sau afişarea **la domiciliul contravenientului**. Raţiunea acestor forme de comunicare a procesului-verbal contravenţional constă în aducerea la cunoştinţă persoanei care a săvârşit o contravenţie a documentelor menţionate, aşa încât aceasta să poată formula plângere împotriva procesului-verbal de constatare a contravenţiei în termen de 15 zile de la data comunicării, potrivit art. 31 alin. (1) din acelaşi act normativ, sub sancţiunea decăderii din dreptul de a face plângere. Rezultă că modalităţile de comunicare a proceselor-verbale de constatare a contravenţiilor asigură încunoştinţarea efectivă a contravenientului în privinţa faptei săvârşite şi a sancţiunii contravenţionale aplicate, precum şi a căilor de atac pe care contravenientul le are la dispoziţie.

În cazul prezentat se ridică problema unei menţiuni greşite sub aspectul adresei de domiciliu a contravenientului cuprinsă în procesul-verbal contravenţional, **ceea ce pune sub semnul întrebării corecta corelare a datelor obţinute din baza de date a SIEGMCR, respectiv a numărului de înmatriculare a vehiculului şi a imaginii acestuia cu datele personale ale conducătorului auto furnizate de Ministerul Administraţiei şi Internelor-Direcţia Regim Permise de Conducere şi Înmatriculare a Vehiculelor** referitoare la adresa de domiciliu din actul de identitate.

Mai mult, potrivit Notei de informare a utilizatorilor reţelei de drumuri naţionale din România, publicată pe site-ul oficial al C.N.A.D.N.R. S.A. rezultă că aceasta prelucrează ca date personale adresa (domiciliu/reşedinţă), or art. 27 din Ordonanţa Guvernului nr. 2/2001 reglementează obligativitatea comunicării procesului-verbal şi a înştiinţării de plată la domiciliul sau la sediul contravenientului.

Potrivit prevederilor art. 87 şi art. 88 din Codul civil, domiciliul persoanei fizice, în vederea exercitării drepturilor şi libertăţilor sale civile, este acolo unde aceasta declară că îşi are locuinţa principală. Reşedinţa persoanei fizice este în locul unde îşi are locuinţa secundară.

Ca atare, îndeplinirea procedurii de afişare a procesului-verbal contravenţional la un alt domiciliu decât cel al petentului, l-a lipsit pe acesta de posibilitatea contestării în instanţă a actului menţionat şi implicit la suspendarea executării, trecându-se direct la faza executării silite.

► **menţiuni greşite în privinţa numărului de înmatriculare, cu prilejul achiziţionării rovinietei**

Un petent a sesizat faptul că a primit aproximativ 20 de amenzi contravenționale, deoarece lucrătorul de la punctul de lucru aparținând unui distribuitor de rovinietă, unde achitase rovinietă, a înregistrat greșit numărul de înmatriculare al autoturismului.

Potrivit art. 5 alin. (1) lit. a) și b) din Normele metodologice pentru aplicarea tarifului de utilizare a rețelei de drumuri din România, la achitarea tarifului de utilizare la punctele de lucru ale distribuitorilor aceștia vor elibera utilizatorului: a) documentul fiscal care atestă plata sumelor încasate; b) pentru fiecare vehicul în parte, un document care conține informații care dovedesc corespondența acestora cu cele înregistrate în baza de date a SIEGMCR, spre exemplu: datele de identificare ale punctului de lucru la care a fost achitat tariful; data și ora la care a fost încasat tariful de utilizare; seria unică a documentului, **numărul de înmatriculare a vehiculului, numărul de identificare al vehiculului**, tipul vehiculului, ș.a.

Și în acest caz, se pune sub semnul întrebării corecta corelare a datelor referitoare la vehicule (numărul de înmatriculare, numărul de identificare al vehiculului) cu prilejul achiziționării rovinietei cu datele deținute de SIEGMCR și implicit a necesității asigurării unei corelări a acestora cu datele deținătorilor vehiculelor.

► **imposibilitatea achiziționării pentru autoturisme a rovinietei pentru o zi.**

Unii petenți și-au exprimat nemulțumirea față de imposibilitatea achiziționării rovinietei pentru autoturisme pentru o zi.

Tarifele de utilizare a infrastructurii de transport rutier sunt structurate în funcție de durata de utilizare astfel: o zi, 7 zile, 30 de zile, 90 de zile, 12 luni.

Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 157/2007 pentru modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 15/2002 a fost introdus la art. 1 alin. (7¹), care exclude autoturismele de la posibilitatea achitării rovinietei pe o zi, durata minimă pentru care se poate achita tariful de utilizare fiind de 7 zile.

Prin urmare, în prezent nu se pot achiziționa roviniete pentru o zi, ci numai pentru 7 zile, 30 de zile, 90 de zile sau 12 luni.

Ca atare, apreciem că, în condițiile existenței unor mijloace tehnice omologate de constatare a contravențiilor și având în vedere cererea deținătorilor de autoturisme, se impune analizarea posibilității achiziționării rovinietei pentru o zi.

Capitolul V

Efectele aplicării unor prevederi lacunare ale actelor normative în materie

Măsurile legislative de natură să afecteze exercitarea drepturilor și libertăților fundamentale trebuie să fie prevăzute de lege și trebuie să îndeplinească **un scop legitim**, constând în protejarea

siguranței naționale, a siguranței publice, apărarea ordinii publice, prevenirea faptelor penale, precum și protejarea drepturilor și intereselor altor persoane, **să fie necesare într-o societate democratică, să fie proporționale** cu situația care le-a determinat, **să fie aplicate în mod nediscriminatoriu și să nu aducă atingere existenței dreptului sau a libertății.**

O diminuare rezonabilă a gradului de protecție oferită unor drepturi poate fi permisă în anumite momente și/sau situații, dar fără ca prin aceasta să fie atinsă însăși substanța lor. În acest sens, art. 53 din Constituție începe și se termină cu aceeași precizare, **restrângerile pot să vizeze exercitarea drepturilor fundamentale, dar nu pot să lezeze existența lor.**

În conformitate cu principiile de limitare exprimate în jurisprudența în materie a Curții Europene a Drepturilor Omului, de exemplu: Cauza Klass și alții împotriva Germaniei, 1978, sau Cauza Dumitru Popescu împotriva României, 2007, **actul normativ care reglementează măsuri de natură să producă ingerințe în exercitarea dreptului la viață privată și de familie trebuie să conțină garanții adecvate și suficiente pentru a proteja persoana de eventualul arbitrar al autorităților statale.**

Limitarea exercițiului unor drepturi personale în considerarea unor drepturi colective și interese publice, care vizează siguranța națională, ordinea publică sau prevenția penală, a constituit în permanență o operațiune sensibilă sub aspectul reglementării, **astfel încât să fie menținut un just echilibru între interesele și drepturile individuale, pe de o parte, și cele ale societății, pe de altă parte.** Nu este mai puțin adevărat, astfel cum a remarcat Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza Klass și alții Împotriva Germaniei, 1978, că **luarea unor măsuri de supraveghere, fără garanții adecvate și suficiente, poate duce la "distrugerea democrației sub pretextul apărării ei".**

În vederea respectării obligațiilor asumate privind corelarea legislației naționale cu cea comunitară, prin Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 a fost reglementată aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România pentru toate vehiculele înmatriculate și pentru toți utilizatorii români și străini, realizând transpunerea Directivei Parlamentului European și a Consiliului Uniunii Europene nr. 62/1999/CE din 17 iunie 1999 cu privire la taxarea vehiculelor de transport marfă pentru utilizarea anumitor infrastructuri, numai în ceea ce privește tarifarea utilizării infrastructurii de transport rutier. Regimul juridic al actului comunitar menționat impune obligativitatea sa pentru statele membre ale Uniunii Europene în privința soluției juridice reglementate, nu și în ceea ce privește modalitățile concrete prin care se ajunge la acest rezultat, statele beneficiind de o marjă largă de apreciere, în scopul adaptării acestora la specificul legislației și realităților naționale.

Prin Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 au fost sancționate situațiile nerespectării prevederilor actului normativ, respectiv fapta de a circula pe drumurile naționale fără a deține rovinietă valabilă. Sub acest aspect, s-a recurs ca modalitate de constatare a acestei contravenții la mijloacele tehnice omologate, cu ajutorul cărora agenții constatatori încheie procesele-verbale contravenționale și aplică sancțiunile

corespunzătoare, **fără a se stabili însă garanții suficiente pentru asigurarea protecției juridice a cetățenilor împotriva arbitrariului autorităților publice.**

Garanțiile drepturilor și libertăților fundamentale constituie măsuri, prevăzute de lege, a căror existență și aplicare face posibilă exercitarea acestor drepturi și libertăți.

Într-adevăr, posibilitatea constatării contravențiilor cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate a fost reglementată în vederea realizării unui interes public, permițând înregistrarea și prelucrarea datelor vehiculelor participante la trafic în condițiile și în limitele instituite de actul normativ, fiind destinate exclusiv realizării interesului public arătat, însă legea trebuie să stabilească mijloace concrete, proporționale interesului urmărit, de natură a apăra cetățenii de eventualele abuzuri.

Datorită unor lacune ale reglementărilor în materie, în practică s-au constatat încălcări ale drepturilor fundamentale ale cetățenilor de către autoritățile publice responsabile în aplicarea sancțiunilor contravenționale în materie.

Astfel, prevederile Ordonanței Guvernului nr. 15/2002 privind sancționarea contravențiilor constatate cu ajutorul mijloacelor tehnice omologate, referitoare la fapta de a circula fără a deține rovinietă valabilă:

1. nu îndeplinesc condițiile de claritate și previzibilitate, sub aspectul reglementării naturii juridice a contravenției, a constatării și sancționării acesteia, a naturii juridice a tarifului de despăgubire;
2. creează o disproporție între mijloacele folosite și scopul urmărit, ceea ce afectează dreptul de proprietate al contravenienților, prin quantumul amenzilor aplicate și a tarifelor de despăgubire percepute;
3. nu asigură garanții pentru protecția datelor personale.

În acest sens, menționăm că:

1. prevederile Ordonanței Guvernului nr. 15/2002 nu îndeplinesc condițiile de claritate și previzibilitate, sub aspectul reglementării naturii juridice a contravenției, a constatării și sancționării acesteia, a naturii juridice a tarifului de despăgubire

Pentru a fi previzibilă, o normă trebuie să fie suficient de precisă spre a permite individului să-și reglementeze conduita în funcție de prescripțiile ei. Destinatarii normei juridice sunt în cazul Ordonanței Guvernului nr. 15/2002 utilizatorii-persoanele fizice sau juridice înscrise în certificatul de înmatriculare, care au în proprietate sau care, după caz, pot folosi în baza unui drept legal vehicule înmatriculate în România și care trebuie să aibă o reprezentare clară a normei juridice aplicabile, astfel încât să-și adapteze conduita și să prevadă consecințele care decurg din nerespectarea acesteia.

Or, Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 privind introducerea tarifului de utilizare a rețelei de drumuri naționale din România, **Ordinul nr. 781/2004** privind constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute la art. 8 din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 și **Ordinul nr. 769/2010** privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicare tarifului de utilizare a rețelei de drumuri naționale din România **nu stabilesc o procedură (metodologie) clară și previzibilă referitoare la constatarea și sancționarea contravenției constând în fapta de a circula fără rovinietă valabilă.**

Spre exemplu, actele normative menționate nu reglementează natura juridică a contravenției și mai ales a tarifului de despăgubire pentru neplata rovinietei, modul de sancționare a contravenției și cuantumul aplicabil în cazul constatării mai multor contravenții, săvârșite până la achitarea rovinietei valabile.

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că legea trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea (Cauza S.W. împotriva Marii Britanii, 1995 sau Cauza Cantoni împotriva Franței, 1996). În acest sens, Curtea a remarcat că nu poate fi considerată „lege” decât o normă enunțată cu suficientă precizie, pentru a permite cetățeanului să își controleze conduita. Apelând la nevoie la consiliere de specialitate în materie, el trebuie să fie capabil să prevadă, într-o măsură rezonabilă, față de circumstanțele speței, consecințele care ar putea rezulta dintr-o anumită faptă (Cauza Sissanis împotriva României, 2007).

Intr-un plan mai larg, stabilitatea normelor juridice constituie o expresie a principiului securității juridice, instituit, implicit, de art. 1 alin. (5) din Constituție, principiu care exprimă în esență faptul că cetățenii trebuie protejați contra unui pericol care vine chiar din partea dreptului, contra unei insecurități pe care a creat-o dreptul sau pe care acesta riscă s-o creeze, impunând ca legea să fie accesibilă și previzibilă. Într-o bogată jurisprudență, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat importanța asigurării accesibilității și previzibilității legii, inclusiv sub aspectul stabilității acesteia, instituind și o serie de repere pe care legiuitorul trebuie să le aibă în vedere pentru asigurarea acestor exigențe (cauze precum Sunday Times contra Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, 1979, Rekvenyi contra Ungariei, 1999, Rotaru împotriva României, 2000, Damman împotriva Elveției, 2005).

Or în cazul Ordonanței Guvernului nr. 15/2002, tocmai normele juridice incoerente ale actului normativ sunt de natură să supună deținătorii de vehicule unor măsuri sancționatorii excesive din partea autorităților publice responsabile în constatarea și aplicarea contravenției, care nu justifică gradul de pericol social al faptei săvârșite.

Prin urmare, persoanele împuternicite și autoritățile publice chemate să aplice dispoziția criticată sunt puse în situația de a stabili, în mod arbitrar, natura juridică a contravenției și a tarifului de despăgubire, precum și modalitatea de aplicare a dispozițiilor privind plata tarifului de despăgubire.

Totodată, din analiza Anexelor nr. 1 și nr. 4 la Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 se constată existența unei identități între cuantumul tarifului de utilizare a rețelei de drumuri naționale pentru durata de 12 luni, pe de o parte și cuantumul tarifului de despăgubire aplicabil în cazul lipsei rovinietei valabile, pe de altă parte, pentru toate categoriile de vehicule menționate în anexe.

Astfel, din examinarea Ordonanței Guvernului nr. 15/2002 și a anexelor acesteia, destinatarul normei juridice, utilizatorul drumurilor naționale, ar putea trage concluzia că tariful de despăgubire reprezintă contravaloarea rovinietei pe 12 luni și, că odată achitat acest tarif, va avea o rovinietă valabilă pentru 12 luni. Dimpotrivă, în temeiul dispozițiilor art. 8 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002, Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România-SA percepe, în cazul faptei de a circula fără rovinietă valabilă, atât amenda contravențională, cât și tariful de despăgubire. În aceste condiții, suma achitată de contravenient, care trebuie să plătească tot atâtea amenzi și tarife de despăgubire câte fapte contravenționale se presupune că ar fi săvârșit este excesivă, în sensul că s-ar ajunge la plata unor sume disproporționate în raport de pericolul social al faptei. Este suficient să ne întrebăm la ce situație absurdă s-ar ajunge în ipoteza în care, în interpretarea dată legii de către Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România –SA, aceasta ar monta dispozitivele de control al rovinietei din metru în metru, pe drumurile publice?

Astfel, Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 nu îndeplinește condițiile de predictibilitate, întrucât actul normativ în discuție nu stabilește natura juridică a contravenției constând în fapta de a nu achita rovinietă valabilă, iar procedura de constatare și sancționare a contravențiilor prin mijloacele tehnice omologate este echivocă, neclară, ceea ce nu corespunde exigențelor de tehnică legislativă.

Potrivit art. 36 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă, republicată, actele normative trebuie redactate într-un limbaj și stil juridic specific normativ, concis, sobru, clar și precis, care să excludă orice echivoc.

Deci, norma juridică trebuie să fie clară, inteligibilă, întrucât cei cărora i se adresează trebuie nu doar să fie informați în avans asupra consecințelor actelor și faptelor lor, ci trebuie să și înțeleagă consecințele legale ale acestora.

În materia contravențiilor, ținând seama de natura juridică de sancționare a unui comportament ilicit, este necesar să existe o legislație clară, precisă, adecvată, proporțională, care să nu dea naștere la interpretări și aplicări diferite din partea persoanelor împuternicite și a autorităților publice cu atribuții în aplicarea normei contravenționale și de verificare a legalității aplicării acesteia.

Este adevărat că legiuitorul este îndrituit, în temeiul art. 23 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor să stabilească o despăgubire datorată pentru prejudiciul cauzat prin săvârșirea unei fapte ilicite, însă, în considerarea principiilor accesibilității și predictibilității normei juridice, el este deopotrivă obligat să stabilească condiții, modalități și criterii clare și obiective de

aplicare a normei, astfel încât aceasta să poată fi accesibilă corpului social căruia se adresează, exigențe pe care textul de lege criticat nu le îndeplinește.

Ca atare, apreciem că dispozițiile art. 8 alin. (3) și Anexa nr. 4 din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002, modificată și completată, sunt lipsite de previzibilitate, deoarece din acestea nu rezultă natura juridică a tarifului de despăgubire și modalitățile de aplicare a prevederilor privind plata acestuia, astfel încât persoanele împuternicite și autoritățile publice chemate să aplice norma criticată să nu mai fie puse în situația de a stabili, în mod aleatoriu, aceste aspecte, iar destinatarii normei juridice să își poată regla conduita la exigențele actului normativ în cauză.

Legiuitorul este ținut să asigure cadrul legal astfel încât cetățenilor să nu le fie imputabile efectele unei interpretări și aplicări arbitrare a unui act normativ cu dispoziții impredictibile, într-un stat în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor reprezintă valori supreme recunoscute și garantate la nivel constituțional prin art. 1 alin. (3) din Legea fundamentală.

2. prevederile Ordonanței Guvernului nr. 15/2002 creează o disproporție între mijloacele folosite și scopul urmărit, ceea ce afectează dreptul de proprietate al contravenienților, prin cuantumul amenzilor aplicate și ale tarifelor de despăgubire percepute.

Ca principiu inherent însăși funcției juridice a statului, **principiul proporționalității** exprimă necesara adecvare a măsurilor juridice la situațiile de fapt cărora acestea se adresează, stabilind o relație justă și legitimă între **măsura juridică adoptată și realitatea socială**. În ultimă instanță, acest echilibru are în vedere scopul reglementării, impunând o **atitudine rezonabilă oricărei autorități cu competențe normative**.

Principiul proporționalității presupune o adecvare a consecințelor în raport cu situația dată și de încadrarea juridică a faptelor. Un exemplu în acest sens, îl reprezintă concretizarea principiului proporționalității în domeniul protecției drepturilor fundamentale, unde ele **presupun necesara adecvare a garanțiilor asigurate de stat unei posibilități abstracte a oricărui subiect individual de drept la finalitatea urmărită**, anume cea de asigurare a realizării efective a respectivei posibilități în orice context social și fără nici un impediment. Astfel, proporționalitatea presupune o **relație justă și rezonabilă între mijloacele utilizate de autoritatea statală și scopul pentru care ele sunt puse în acțiune**.

Art. 53 din Constituție impune stabilirea unei relații de proporționalitate între măsura normativă prin care se instituie restrângerea exercițiului unor drepturi și una din cauzele limitativ enumerate în care acest lucru se poate produce. Între o restrângere legitimă și, deci, constituțional justificată și una proporțională cu cauza care o motivează există o mare diferență. **Astfel, pot exista restrângeri ale exercițiului unor drepturi care, deși sunt justificate de cauze expres menționate de Constituție sunt disproporționate față de acestea.**

În cazul Ordonanței Guvernului nr. 15/2002, deși justificată de ocrotirea unui interes public, sancțiunea contravențională aplicată, constând din perceperea amenzii și perceperea unui tarif de despăgubire pentru fiecare contravenție înregistrată de mijloacele tehnice omologate pentru fapta de a circula fără rovinietă valabilă, este disproporțională față de gradul de pericol social al faptei săvârșite.

Deși sancțiunea contravențională este o consecință a tragerii la răspundere a contravenientului pentru fapta săvârșită, sancțiunea aplicată nu trebuie să afecteze în mod disproporțional dreptul de proprietate al contravenientului, astfel că diminuarea patrimoniului contravenientului trebuie să fie apreciată în funcție de gradul de pericol social al faptei săvârșite, în condițiile în care scopul sancțiunii contravenționale îl reprezintă caracterul său preventiv și sancționator.

Totodată, nu trebuie uitat că, potrivit art. 21 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, sancțiunea se aplică în limitele prevăzute de actul normativ și trebuie să fie proporțională cu gradul de pericol social al faptei săvârșite, ținându-se seama de împrejurările în care a fost săvârșită fapta, de modul și mijloacele de săvârșire a acesteia, de scopul urmărit, de urmarea produsă, precum și de circumstanțele personale ale contravenientului și de celelalte date înscrise în procesul-verbal.

Potrivit Ordonanței Guvernului nr. 2/2001, în afara sancțiunii contravenționale, actele normative prin care se stabilesc contravenții pot stabili și tarife de determinare a despăgubirilor pentru pagubele pricinuite prin săvârșirea contravențiilor (art. 3 alin. (1) din actul normativ menționat).

Cât privește sancționarea faptei de a circula fără a deține rovinietă valabilă, Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 prevede că aceasta se sancționează cu **amenda**, iar contravenientul este obligat să achite pe lângă amenda contravențională și o sumă cu **titlu de despăgubire**.

Conform art. 8 alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001, „Sumele provenite din amenzi aplicate persoanelor fizice în conformitate cu legislația în vigoare se fac venit integral la bugetele locale”, astfel că amenziile contravenționale aplicate persoanelor fizice pentru neplata rovinietei valabile constituie venituri integrale **la bugetele locale**.

Tarifele de despăgubire, potrivit art. 13 din Normele metodologice pentru aplicarea tarifului de utilizare a rețelei de drumuri naționale din România, aprobat prin Ordinul nr. 769/2010 al ministrului transporturilor și infrastructurii se achită în contul C.N.A.D.N.R. SA, **deci constituie venit la dispoziția C.N.A.D.N.R. S.A.**

Obligarea contravenienților la achitarea amenzii contravenționale și a tarifului de despăgubire ca urmare a faptei de a circula fără a deține rovinietă valabilă, conform Ordonanței Guvernului nr. 15/2002, determină o diminuare justificată a patrimoniului contravenienților ca efect al angajării răspunderii contravenționale, însă în măsura în care contravenientul este obligat la achitarea mai multor amenzi

contravenționale și tarife de despăgubire până la achiziționarea rovinietei valabile, cuantumul cumulat al acestora este de natură să afecteze dreptul de proprietate al contravenienților.

În acest context, menționăm că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a definit noțiunea de „bun” înglobând orice interes al unei persoane ce are o valoare economică, astfel că nu se limitează numai la proprietatea unor bunuri corporale: anumite alte drepturi și interese ce constituie active pot să fie considerate „drepturi de proprietate”.

3. prevederile Ordonanței Guvernului nr. 15/2002 nu asigură garanții pentru protecția datelor personale

Cu prilejul achiziționării rovinietelor, precum și pentru constatarea contravențiilor în cazul faptei de a circula fără rovinietă valabilă, **distribuitorii** (persoane juridice agreate de către C.N.A.D.N.R. SA cu sarcini de serviciu în încasarea tarifului de utilizare a rețelei de drumuri naționale din România) și **personalul împuternicit din cadrul C.N.A.D.N.R. S.A.-CESTRIN** au acces și prelucrează datele personale ale utilizatorilor de vehicule.

Urmare a informațiilor primite de la Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A. (C.N.A.D.N.R.-SA) figurează în **Registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal** cu:

- notificarea având ca scop „monitorizarea/securitatea persoanelor, spațiilor și/sau bunurilor publice/private”;
- notificarea având ca scop: „constatarea și sancționarea contravențiilor” corelat cu scopurile „verificarea achitării tarifului de utilizare a rețelei de drumuri naționale (**rovinietă**); verificarea respectării limitelor masice și de gabarit; verificarea respectării restricțiilor de circulație; verificarea respectării reglementărilor privind furnizarea și transportul rutier de bunuri divizibile pe drumurile publice din România”.

În ceea ce privește Centrul de Studii Tehnice Rutiere și Informatică-CESTRIN, Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal a precizat că **acesta nu figurează în Registrul de evidență a prelucrărilor de date cu caracter personal.**

Prin urmare, Centrul de Studii Tehnice Rutiere și Informatică-CESTRIN nu este autorizat să prelucreze datele cu caracter personal ale deținătorilor de vehicule sancționați contravențional pentru neachitarea rovinietei.

Or, în practică, în cazul contravențiilor constatate prin intermediul mijloacelor tehnice ale sistemului de emiter, gestiune, monitorizare și control al rovinietei-SIEGMCR, întocmirea proceselor-verbale contravenționale, și implicit prelucrarea datelor personale ale contravenienților se realizează de către Centrul de Studii Tehnice Rutiere și Informatică (CESTRIN), prin identificarea acestora pe baza

datelor furnizate de către Ministerul Administrației și Internelor-Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor, fără să aibă calitatea de operator de date personale

Menționăm că, în situația în care operatorul, în speță C.N.A.D.N.R. S.A. a împuternicit ca pentru întocmirea proceselor-verbale contravenționale CESTRIN să efectueze prelucrarea datelor personale ale utilizatorilor de vehicule, C.N.A.D.N.R. S.A. avea obligația menționării/declarării acestuia în formularele de Notificări.

În acest sens, Ghidul de completare a formularului de Notificare, afișat pe site-ul Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, prevede la pct. 2.2.2. Secțiunea III- „Împuternicitul care prelucrează datele pe seama operatorului” că Legea nr. 677/2001, modificată și completată, definește persoana împuternicită de operator ca fiind orice persoană fizică sau juridică (de drept privat ori de drept public) care prelucrează date cu caracter personal pe seama operatorului. Pentru prelucrarea datelor cu caracter personal prin intermediul persoanei/persoanelor împuternicite de operator se va anexa, pe suport de hârtie sau on-line, documentul/documentele cu următoarele date ale acesteia/acestora: **nume/denumire, adresa/sediul, județul, localitatea, sectorul, țara, codul poștal, telefon, fax, e-mail** (așa cum rezultă din contractul încheiat în condițiile reglementate de art. 20 alin. (5) din Legea nr. 677/2001, modificată și completată).

Or Notificările prin care C.N.A.D.N.R. SA este autorizat să prelucreze date personale nu cuprind mențiuni privind prelucrarea datelor personale prin intermediul împuterniciților, și anume CESTRIN sau altor persoane juridice (distribuitori) care încasează tariful de utilizare a rețelei de drumuri naționale din România, organizate în puncte de distribuție respectiv puncte de lucru.

Mai mult, Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 nu cuprinde nici o prevedere referitoare la faptul că CESTRIN este emitentul proceselor-verbale contravenționale, care pentru identificarea contraveniențelor prelucrează datele personale ale conducătorilor auto puse la dispoziție de către Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculări Vehicule din cadrul Ministerului Administrației și Internelor.

Totodată, **datele cu caracter personal sunt prelucrate și de către personalul cu atribuții în eliberarea rovinietelor (persoane juridice cu care C.N.A.D.N.R. SA a încheiat convenții)**, care au obligația de a păstra la punctul de lucru, termen de un an de la data expirării valabilității rovinietei, o copie de pe certificatul de înmatriculare sau a **cărții de identitate**, așa cum rezultă din Nota de informare a utilizatorilor rețelei de drumuri naționale din România”, publicată pe site-ul oficial al Companiei Naționale de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România S.A.

Potrivit site-ului oficial al C.N.A.D.N.R. SA, aceasta are mai multe puncte de distribuție /puncte de lucru, prin intermediul cărora se încasează tariful de utilizare a rețelei de drumuri naționale din România: SC PASAJ SRL; SC OMV PETROM MARKETING SRL; SC MOL ROMÂNIA PETROLEUM PRODUCTS SRL; AUTOMOBIL CLUBUL ROMÂN; SC CARISMA SRL; CNADNR;

SC MEDINA TRANS SPEDITION SRL; SC ROMPETROL DOWNSTREAM SRL; SC SCALA ASSISTANCE SRL; SC SPEEDY DRIVER SRL; UNTRR; CN Poșta Română.

Persoanele juridice enumerate mai sus, prin intermediul cărora C.N.A.D.N.R. SA percepe rovinieta, prelucrează fără drept datele personale ale deținătorilor de vehicule, având acces la datele personale ale acestora cu prilejul achiziționării rovinietelor.

Prin urmare, deși numai C.N.A.D.N.R. S.A. este autorizat să prelucreze datele personale ale deținătorilor de vehicule, **CESTRIN și personalul cu atribuții în eliberarea rovinietelor prelucrează datele personale ale deținătorilor de vehicule.**

Astfel, potrivit art. 32 din Legea nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date, cu modificările și completările ulterioare, prelucrarea datelor cu caracter personal de către un operator sau de o persoană împuternicită de acesta, cu încălcarea prevederilor legale în materie constituie contravenție dacă nu este săvârșită în astfel de condiții încât să constituie infracțiune.

În condițiile în care prelucrarea datelor personale ale deținătorilor de vehicule nu se realizează de persoane îndreptățite și autorizate potrivit legii și având în vedere că printre aceste date figurează și datele cu caracter personal având funcția de identificare (spre exemplu, codul numeric personal) care impun măsuri de protecție suplimentare, considerăm că se încalcă prevederile art. 26 din Constituție.

Apreciem că, Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 trebuie să cuprindă prevederi de natură a garanta deținătorilor de vehicule respectarea dreptului la viața privată, respectiv protecția față de prelucrarea datelor cu caracter personal care îl privesc, **prin asigurarea dreptului la informare, acces la date, intervenție asupra datelor lor personale, de a se adresa justiției.**

În acest context, menționăm că, art. 8 din Convenția pentru protejarea persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, reglementează o serie de **garanții complementare** ale persoanelor. Astfel: Orice persoană trebuie: **a)** să aibă cunoștință de existența unui fișier automatizat de date cu caracter personal, de scopurile sale principale, precum și de identitatea și de locul de reședință obișnuit sau de sediul principal de care aparține proprietarul fișierului; **b)** să obțină la intervale rezonabile și fără întârziere sau cu cheltuieli excesive confirmarea existenței sau inexistenței în fișierul automatizat de date cu caracter personal care o privesc, precum și comunicarea acestor date sub o formă inteligibilă; **c)** să obțină, dacă este cazul, modificarea acestor date sau ștergerea lor, dacă acestea au fost prelucrate fără a se respecta dispozițiile din dreptul intern; **d)** să dispună de o cale de atac, dacă nu s-a dat curs la o cerere de confirmare, sau, dacă este cazul, de comunicare, de modificare ori de ștergere.

Capitolul VI

Propuneri

Față de cele de mai sus, propunem:

- **completarea Ordonanței Guvernului nr. 15/2002** privind aplicarea tarifului de utilizare și a tarifului de trecere pe rețeaua de drumuri naționale din România, cu modificările și completările ulterioare, precum și a **Ordinului nr. 781 din 28 aprilie 2004** privind constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor prevăzute la art. 8 din Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 privind introducerea tarifului de utilizare a rețelei de drumuri naționale din România și a **Ordinului nr. 769/2010** privind aprobarea Normelor metodologice pentru aplicare tarifului de utilizare a rețelei de drumuri naționale din România, cu **prevederi clare și previzibile referitoare la metodologia privind constatarea și sancționarea contravențiilor identificate prin mijloacele tehnice omologate, în special sub aspectul definirii regimului juridic al faptei de a circula fără a deține rovinieta valabilă și al modului de sancționare a contravenției (în sensul încadrării juridice a acesteia în categoria contravențiilor continue sau a celor continuate) și naturii juridice a tarifului de despăgubire, reglementarea termenului de păstrare a fotografiilor, care constituie mijloace de probă ale contravențiilor constatate.**

- stabilirea, în baza unei prevederi exprese cuprinse în Ordonanța Guvernului nr. 15/2002 a obligativității ca agenții constatatori din cadrul CESTRIN-C.N.A.D.N.R. S.A., înainte de întocmirea proceselor-verbale contravenționale să consulte și baza de date a organelor fiscale (*Direcțiile Impozite și Taxe Locale*), care pot certifica radierea (ieșirea) vehiculelor din proprietatea deținătorilor.

- **achitarea unui singur tarif de despăgubire** cu ocazia întocmirii primului proces-verbal contravențional, prin identificarea unei modalități prin care Sistemul informatic de emitere, gestiune, monitorizare și control al rovinietei-SIEGCMR să indice agentului constator primului proces-verbal contravențional întocmit unui contravenient pentru neachitarea rovinietei, în temeiul căruia acesta a fost obligat la achitarea tarifului de despăgubire.

- corelarea **Ordonanței Guvernului nr. 15/2002** cu prevederile Legii nr. 677/2001, în sensul de a cuprinde prevederi referitoare la respectarea dreptului la viața privată, sub aspectul protecției față de prelucrarea datelor cu caracter personal care privesc deținătorii de vehicule, *respectiv dreptul la informare, acces la date, intervenție asupra datelor lor personale, de a se adresa justiției.*

- analiza posibilității achiziționării rovinietei pentru o zi.